

Warszawa, 19 listopada 2019 r.

Towarowa Giełda Energii uruchamia dla Polski paneuropejski Rynek Dnia Bieżącego

Zmiany na rynku giełdowym

Informacja prasowa

- **19 listopada br., Towarowa Giełda Energii S.A. (TGE) uruchomiła transgraniczny rynek SIDC w modelu XBID, który łączy krajowe Rynki Dnia Bieżącego Energii Elektrycznej w ramach Unii Europejskiej i umożliwia ciągły handel transgraniczny pomiędzy podmiotami w większości krajów Europy.**
- **Polska jest jednym z siedmiu krajów, które przystąpiły do SIDC w drugiej fali wdrożeniowej. Trzeci etap wdrożeniowy dla nowych członków, przewidziany jest na 2020 r.**
- **Obsługę finansową Rynku Dnia Bieżącego prowadzonego przez TGE w modelu SIDC będzie zapewniać Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. (IRGiT).**
- **19 listopada br. wchodzi także w życie Multi-NEMO Arrangement, tj. umowa standaryzująca usługi handlowe w modelu wielu NEMO w zakresie Rynku Dnia Następnego na obszarze Polski.**
- **Towarowa Giełda Energii jest pełnoprawnym członkiem projektu PCR od 2015 r. Dzięki współwłasności algorytmów zdecentralizowany Rynek Dnia Następnego działa w całej UE w jednakowym standardzie.**

- Platforma XBID jest instrumentem ujednolicania rynków dnia bieżącego w krajach Unii Europejskiej i Norwegii. Uruchomienie platformy w naszym kraju oznacza umożliwienie przedsiębiorcom działającym na rynku energii zawieranie transakcji na rynku dnia bieżącego nie tylko w obrębie Polski, ale również z podmiotami z całej Europy. I pomimo, że nie wszystkie granice polskiego obszaru rynkowego będą od początku włączone do programu, to wejście na paneuropejski jednolity rynek dnia bieżącego daje większe możliwości podmiotom działającym w Polsce na uczestnictwo w rynku europejskim. Z perspektywy regulatora ważne jest, aby docelowo XBID wdrożono na wszystkich granicach polskiego obszaru rynkowego. Dlatego Prezes URE będzie dalej monitorował postępy prac – mówi Rafał Gawin, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.

Na TGE, handel na Rynku Dnia Bieżącego (SIDC) z dniem dzisiejszym będzie się odbywał w formule notowań ciągłych przez 24 godziny na dobę. Notowane są instrumenty z dostawą w kolejnym dniu, których notowania rozpoczynają się o godzinie 14:00 na dzień przed dostawą i stopniowo wygasają z rynku na godzinę przed rozpoczęciem dostawy. Transakcje na tym rynku będą zawierane w Euro, a rozliczenia pomiędzy Giełdą a uczestnikami polskiego rynku będą prowadzone przez IRGiT w PLN. Wypracowany przez IRGiT model rozliczeń i rozrachunku Rynku Dnia Bieżącego, dostosowany odpowiednio do wymagań modelu XBID, pozwoli zoptymalizować koszty zabezpieczeń wnoszonych przez Członków Izby. Razem z Polską do obszaru notowań ciągłych w dniu 19 listopada br. przystąpiło jeszcze 6 krajów: Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Rumunia, Słowenia i Węgry.

- Europejskie regulacje zmieniają rzeczywistość krajowego rynku giełdowego. TGE dostosowuje się do nich, zapewniając uczestnikom rynku najwyższe standardy obrotu. Tak jest w przypadku Rynku Dnia Bieżącego, który staje się rynkiem europejskim. Giełda wzmacnia swoją pozycję, znajdując się w gronie największych europejskich operatorów rynku. Dzięki wejściu w nowy wymiar handlu, zwiększy się głębokość rynku, oferty członków TGE będą widoczne w całej Europie oraz nastąpi wzrost konkurencyjności poprzez zwiększenie dostępności do rynku hurtowego krajów ościennych – mówi Piotr Listwoń, Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych TGE.

TGE jest zaangażowana w projekt Rynku Dnia Bieżącego w modelu XBID od początku jego istnienia, mimo, że jego uruchomienie odbyło się bez operacyjnego udziału polskiej giełdy. Formalne przystąpienie TGE do projektu nastąpiło po podpisaniu akcesji do dwóch umów rynku, w czerwcu i w lipcu 2018 roku. Dołączenie do SIDC poprzedzone było współpracą Polski z interesariuszami z sąsiednich rynków w ramach projektów lokalnych: LIP 15 i LIP 16 (Local Implementation Project). Aby współpraca ta mogła dojść do skutku, TGE musiała zaimplementować lokalne oprogramowanie LTS (Local Trading Solutions) do współpracy w ramach modelu XBID, co miało miejsce w marcu 2019 r. Została wtedy podpisana umowa z Deutsche Boerse AG na wdrożenie aplikacji M7, która umożliwia zawieranie transakcji na Rynku Dnia Bieżącego energii elektrycznej w SIDC.

TGE posiada status Nominowanego Operatora Energii Elektrycznej (NEMO) od 2 grudnia 2015 r. Polska zdecydowała się wówczas na przyjęcie konkurencyjnego modelu, tzn. takiego w którym na terenie kraju może działać co najmniej dwóch operatorów NEMO. W związku z tym, że niezbędne stało się ustanowienie zasad funkcjonowania polskiego rynku spot energii elektrycznej, w tym zakresie Polskie Sieci Elektroenergetyczne przygotowały dokument Multi-NEMO Arrangement (MNA), który określa zasady działania rynku oraz współpracy pomiędzy poszczególnymi NEMO. Towarowa Giełda Energii podpisała umowę operacyjną / regulamin rynku MNA i od 19 listopada 2019 r. będzie działać w tym modelu na rynku dnia następnego i rynku dnia bieżącego.

Single Intraday Coupling (SIDC)

XBID (Cross Border Intraday Coupling) rynku dnia bieżącego został uruchomiony w 2018 r., jako wspólna inicjatywa giełd energii i operatorów systemów przesyłowych (OSP) z 14 krajów, mająca na celu stworzenie zintegrowanego, transgranicznego rynku dnia bieżącego. W 2017 r. na podstawie Regulacji CACM, XBID został zatwierdzony jako mechanizm łączenia Rynku Dnia Bieżącego (SIDC), który umożliwia nie tylko ciągły obrót energią elektryczną w całej Europie, ale także ma za zadanie podnieść jego efektywność.

Handel możliwy jest dzięki platformie opracowanej przez Deutsche Boerse AG. Rozwiązanie SIDC-XBID opiera się na wspólnym systemie informatycznym, posiadającym jedną, wspólną ksiązkę zleceń (Shared Order Book – SOB), moduł zarządzania zdolnościami przesyłowymi (Capacity Management Module – CMM) oraz moduł rozliczeń technicznych i finansowych (Shipping Module – SM.), który jest centralnie zarządzany przez Deutsche Boerse AG. SIDC umożliwia kojarzenie zleceń uczestników rynku w systemie ciągłym ze zleceniami złożonymi w analogiczny sposób przez uczestników rynku w dowolnej innej strefie cenowej w zasięgu projektu, o ile tylko dostępne są zdolności przesyłowe. Docelowo, model zintegrowanego Rynku Dnia Bieżącego umożliwi zarówno notowania ciągłe w systemie implicite, ale również w systemie aukcji typu explicit z zastosowaniem mechanizmu transakcyjnego EUPHEMIA stosowanego na rynku dnia następnego.

Single Day-Ahead Coupling (SDAC)

SDAC to europejski Rynek Dnia Następnego w modelu Price Coupling of Regions (PCR). PCR jest inicjatywą 7 europejskich giełd energii: APX, Belpex, EPEX Spot, GME, Nord Pool, OMIE i OTE. Został powołany w 2009 r., natomiast uruchomiony w czerwcu 2012 r. na mocy dwóch dokumentów: umowy o współpracy oraz umowy o współwłasności projektu.

Głównym zadaniem projektu PCR jest standaryzacja rozwiązania informatycznego dla Rynku Dnia Następnego, poprzez rozwijanie wspólnego algorytmu transakcyjnego EUPHEMIA (Pan-European Hybrid Electricity Market Integration Algorithm), a także systemu łączności i wymiany danych (PCR Matcher and Broker – PMB). Oba te systemy stosowane są do obliczania cen energii elektrycznej oraz alokowania transgranicznych zdolności przesyłowych w UE.

Towarowa Giełda Energii jest pełnoprawnym członkiem projektu PCR od czwartego kwartału 2015 r. W listopadzie 2016 r. TGE uzyskała wszystkie niezbędne certyfikaty akceptacyjne dla statusu operatora giełdy i koordynatora w modelu PCR. Dzięki temu Giełda ma zapewnione uprawnienia do aktywnego uczestnictwa w projektach rynków regionalnych oraz implementacji unijnych mechanizmów rynku energii elektrycznej.